

ALGEMENE PRINCIPES GEVELGROEN

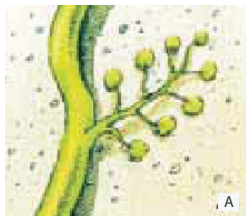
ALGEMEEN

Gevelgroen is een verzamelterm voor alle 'klimmende planten' in een bebouwde omgeving. Zogenaemde verticale tuinen zijn een goed alternatief wanneer de plaats voor bomen en struiken beperkt is. Je kan ook andere constructies dan muren opvrolijken met klimplanten. Gevelgroen is niet alleen mooi, het biedt ook nog andere voordelen:

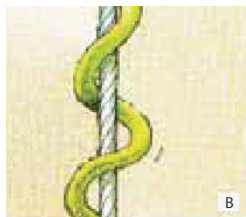
- Gevelgroen heeft een isolerende werking. In de zomer werkt een begroeide muur verkoelend, 's winters beschermen groenblijvende klimplanten (o.a. klimop) het gebouw tegen koude en slagregen.
- Daarbovenop helpt gevelgroen ook muren droog houden, op voorwaarde dat de begroeide muur zelf geen vochtprobleem heeft.
- Belangrijk in een stedelijke omgeving is de luchtzuiverende werking van gevelgroen. Stof en schadelijke uitlaatgassen worden gedeeltelijk uit de lucht gefilterd.
- Tenslotte creëer je met gevelgroen een plekje voor vogels en nuttige insecten.
- Er bestaan nog wel wat vooroordelen over klimplanten. Zo zouden ze daken, muren en regenpijpen beschadigen. Dergelijke schade kan je perfect voorkomen door de juiste planten te kiezen en tijdig het nodige onderhoud te verrichten. Een muur in goede staat, zonder barsten of spleten en met een stevige metselspecie, ondervindt geen hinder of schade van klimplanten.

DE VERSCHILLENDE SOORTEN KLIMMERS

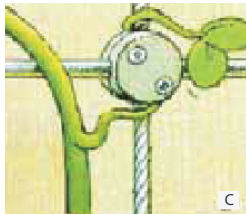
De term klimplanten is een beetje misleidend. Er zijn namelijk maar enkele 'klimplanten' die zonder hulp zelfstandig kunnen klimmen. Die zelfhechtende planten hebben geen klimhulp nodig, alle andere klimplanten wel. Er bestaan verschillende manieren waarop klimplanten de gevel beklimmen.

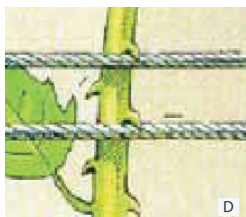
A. Zelfhechtende soorten zetten zich met hechtschijfjes of hechtwortels vast en hebben geen steun nodig (bv. klimop, klimhortensia en wingerd). Je kan ze probleemloos plaatsen op een ongeschilderde, niet te gladde muur. Ook op houten panelen hechten ze zich goed, op voorwaarde dat het hout niet behandeld is met een giftig houtverduurzamingsmiddel. Zet een zelfhechtende soort alleen tegen een muur als hij daar mag blijven. Plaats deze klimmers dus niet op gevels die vaak geschilderd worden. Als je een plant verwijdert, moet hij nadien van voor af aan herbeginnen. Bovendien trek je loszittende bepleistering en oude verflagen mee. Je ziet op de muur ook waar de plant zich heeft vastgehecht: hij laat 'voetsporen' na.

B. Winders of slingerplanten hebben een stengel die schroefvormig groeit rond een steun. Ze kunnen dus niet zelfstandig tegen muren op klimmen (bv. kamperfoelie en hop). Om winders langs een muur te laten groeien, span je een verticale kabel waarrond de plant omhoog kan groeien. Hogerop kan je de plant ook horizontaal laten groeien. Het hout van klimplanten wordt ook dikker, laat daarom 10 à 15 cm tussen muur en kabel. Je kan winders ook planten langs steunpalen van afdaken of pergola's, of tegen de voet van een fietsenberging. Zet windende planten niet in de buurt van regenpijpen. Ze kunnen de regenpijp stuk 'wurgen' of uit de muur trekken.

C. Rankers gebruiken blad- of takranken om zich naar boven te werken (bv. druivelaar en clematis). Gebruik als klimhulp rechthoekig, vierkant of ruitvormig draad- of lattenwerk. Je maakt tegen de muur een laddertje waarlangs de rankers met hun tak- of bladkrullen omhoog kunnen klimmen. Deze klimplanten zijn bij uitstek geschikt om luchtige, groene daken te creëren.

D. Enteraars of steunklimmers zijn meestal geen echte klimplanten. Ze hebben geen speciale structuren om te 'klimmen', maar gebruiken o.a. doornen of stekels om zich vast te haken en zo omhoog te groeien (bv. bramen en rozen). Onder deze groep plaatsen we ook de leiheesters: struiken met slappe twijgen die niet zelf klimmen. Je kan ze wel opbinden langs latwerk (bv. winterjasmijn).

PLANTEN KIEZEN

Als je planten kiest, moet je rekening houden met hun natuurlijke standplaats. De meeste klimplanten zijn bosplanten. In het bos staan ze met hun voeten in de schaduw en wortelen ze in humusrijke bodem. Ze gebruiken bomen en struiken om hogerop te geraken, in het licht. Daar zullen ze bloeien.

Plant daarom bij voorkeur andere planten aan de voet van een klimplant, zodat hij met zijn voeten in de schaduw staat. Veel klimplanten verkiezen een vocht-houdende, humusrijke bodem die goed gedraineerd is. Een uitzondering is hop: die verdraagt een natte standplaats. Druivelaar en kiwi zijn dan weer echte zon- neklopers.

We overlopen de belangrijkste factoren waarop je moet letten als je klimplanten kiest:

- Wat de lichteis van een plant betreft, is de oriëntatie van de muur waartegen hij groeit belangrijk. Sommige planten hebben een zonnige standplaats nodig, andere groeien beter in de schaduw.
- De hoogte en breedte van een klimplant moet in verhouding zijn met de hoogte en breedte van de muur of constructie. Sommige planten worden 30 meter hoog en 10 meter breed (bv. gewone inheemse klimop en de driedelige wingerd). Als je grote klimmers tegen een kleine muur zet of te veel planten per muur, zal dat later voor veel snoeiwerk en groenafval zorgen.
- Stel jezelf de vraag hoeveel tijd je aan onderhoud kan wijden. Heb je tijd voor een aangepast snoei-beheer of niet? Zoniet, kies dan een plant die geen onderhoud vraagt.
- Ook de groeikracht van de plant speelt een rol bij de plantkeuze. Als je snel resultaat wil, kan je (tijdelijk) kiezen voor snelle groeiers die in één groeiseizoen al een flinke oppervlakte in beslag nemen.
- Let op de maximale leeftijd die de klimplant kan halen. Kamperfoelies en clematissen worden in de regel maar een tiental jaren oud. Klimhortensia en wingerd kunnen honderd jaar worden.
- Kies bij voorkeur voor winterharde, doorlevende klimplanten. Bij sommige klimmers is de structuur ook prachtig in de winter (bv. druivelaar).
- Bijkomende aandachtspunten bij de plantkeuze kunnen geur, kleur en het tijdstip van de bloei zijn. In een school kan ook de bruikbaarheid in de lessen een rol spelen en is het bijvoorbeeld van belang dat de plant niet enkel tijdens de zomervakantie bloeit.

Het gebruik van inheemse soorten is ook hier een lovenswaardig initiatief. Je kan kiezen voor bv. bosrank (*Clematis vitalba*), gewone inheemse klimop (*Hedera helix*), wilde hop (*Humulus Lupulus*), wilde kamperfoelie (*Lonicera periclymenum*) of braam (*Rubus fruticosus coll.*). Onze inheemse flora heeft echter maar een beperkt aantal soorten die voor het gebruik als gevelgroen in aanmerking komen. Vaak worden dan ook heel wat soorten uit gematigde en mediterrane klimaten gebruikt.